

DECIZIE

05 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând recursul declarat de Societatea Comercială „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Sorin Brumă în numele NETAFIM LTD împotriva Societății Comerciale „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională înaintată de reprezentantul Societății Comerciale „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Constantin Gheorghită împotriva NETAFIM LTD cu privire la declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare și repararea prejudiciului

c o n s t a t ă:

La 26 ianuarie 2015 avocatul Sorin Brumă a depus cerere de chemare în judecată în numele NETAFIM LTD împotriva Societății Comerciale „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL) și a solicitat încasarea sumei de 135711,75 dolari SUA cu titlu de datorie, suma de 24428 dolari SUA cu titlu de penalitate și suma de 50000 lei cu titlu de taxă de stat (f.d. 7-10 vol. I).

Prin cererea de chemare în judecată privind majorarea cuantumului acțiunii avocatul Sorin Brumă în numele NETAFIM LTD solicită încasarea din contul SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL în beneficiul NETAFIM LTD penalității în sumă de 24 428 dolari SUA (f.d. 64-65 vol. II).

Ulterior, prin cererea de concretizare a pretențiilor avocatul Sorin Brumă în numele NETAFIM LTD solicită încasarea din contul SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL în beneficiul NETAFIM LTD a sumei de 135711,75 de dolari SUA cu titlu de datorie, a sumei de 51027 de dolari SUA cu titlu de penalitate, precum și suma de 50000 de lei cu titlu de taxă de stat (f.d.90-94 vol.II).

În ședința de judecată din 20 mai 2016 reprezentantul Societății Comerciale „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Constantin

Gheorghiu a înaintat acțiune reconvențională prin care a solicitat declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare nr.05-04-2013 din 05 aprilie 2013 și 07-05-2014 din 07 mai 2013 și încasarea din contul NETAFIM LTD în beneficiul SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL a sumei de 1000000 de lei (f.d. 97-99 vol.II).

Prin încheierea Judecătoriai Telenești din 23 septembrie 2016 s-a primit acțiunea reconvențională depusă de SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL împotriva NETAFIM LTD cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare și repararea prejudiciului (f.d. 154 recto-verso, 97-99 vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriai Orhei (sediul Telenești) din 06 februarie 2017 s-a admis acțiunea NETAFIM LTD împotriva SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată; s-a încasat din contul SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL în beneficiul NETAFIM LTD suma în mărime de 135 711,75 de dolari SUA cu titlu de datorie, suma de 51 027 de dolari SUA cu titlu de penalitate și suma de 50 000 de lei cu titlu de taxă de stat. Totodată, s-a respins acțiunea reconvențională depusă de SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL împotriva NETAFIM LTD cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare și repararea prejudiciului (f.d. 12, 17-20 recto-verso vol. III).

La 06 martie 2017, reprezentantul SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL, avocatul Constantin Gheorghiu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriai Orhei (sediul Telenești) din 06 februarie 2017, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul respingerii acțiunii inițiale și admiterii acțiunii reconvenționale (f.d. 14-15 vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 nu s-a dat curs cererii de apel; s-a comunicat SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 de lei în instanța de apel, stabilindu-i un termen rezonabil până la 06 iunie 2017, ora 10:30; și i s-a explicat că, în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f.d. 26-28 vol. III).

La 30 mai 2017 SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierii instanței de apel (f.d. 30-32 vol. III).

În motivarea recursului a invocat că, suma ce urmează a fi achitată ca taxă de stat în instanța de apel nu trebuie să constituie un impediment al cetățenilor de a se adresa în justiție pentru a fi restabiliți într-un drept încălcat și a obține o satisfacție efectivă. Chiar dacă activitatea de justiție nu poate fi gratuită, aceasta nu înseamnă că, o reglementare legală poate împiedica o persoană să se adreseze justiției prin stabilirea unor taxe insuportabile.

Astfel, susține că Legea taxei de stat prevede și cazurile când acțiunile sunt scutite de taxe, avându-se în vedere respectarea principiului accesului liber la justiție.

Prin urmare, menționează că, cuantumul taxei de stat stabilit prin Legea taxei de stat este unul ce asigură părților accesul liber și egal la justiție, prin respectarea principiului diminuării impedimentelor economico-financiare la realizarea acestui drept fundamental, dar și protecția părții care a pierdut procesul obligată la restituirea nu doar a valorii acțiunii, dar și la compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Colegiul constată că, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului a încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 (f.d.26-28 vol. III) pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, însă decizia recurată a fost expediată participanților la proces anexată la citația din 10 mai 2017 ora 18:43 (f.d. 29 vol. III), iar cererea de recurs a fost depusă la 30 mai 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs (f.d. 30 vol. III), prin urmare calea de atac se consideră exercitată în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL urmează a fi respins pentru următoarele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept material și procedural pertinente.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Potrivit articolului 365 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează.

Totodată, conform dispozițiilor alin. (4) al aceluiași articol, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Aderent, potrivit art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești în cazul litigiilor cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Materialele cauzei atestă că, la 06 martie 2017, reprezentantul SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL, avocatul Constantin Gheorghita a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 06 februarie 2017, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul respingerii acțiunii inițiale și admiterii acțiunii reconvenționale (f.d. 14-15 vol. III).

Succesiv, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 nu s-a dat curs

cererii de apel; s-a comunicat SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 de lei în instanța de apel, stabilindu-i un termen rezonabil până la 06 iunie 2017, ora 10:30 și i s-a explicat că, în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f.d. 26-28 vol. III).

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atît timp cît statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției în cauza *Kreuz vs Polonia* (Cererea nr.28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din perspectiva celor menționate supra, raportate la normele legale precitate, Colegiul apreciază ca fiind lipsite de substanță alegațiile recurente precum că impunerea achitării taxei de stat constituie impediment de acces liber la justiție. Or, din moment ce recurenta nu a făcut uz de dreptul său de a solicita scutirea, amânarea sau eşalonarea plății taxei de stat, aducând în acest sens probe pertinente și concludente care ar confirma situația financiară a sa și imposibilitatea de plată, este incertă justificarea recurente cu privire la impedimentul în accesul liber la justiție impus prin plata taxei de stat.

În această consecutivitate, instanța de recurs notează că instanța de apel justificat nu a dat curs apelului declarat de reprezentantul SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL, avocatul Constantin Gheorghiu din motiv că, cererea de apel nu corespunde prevederilor art. 365 din Codul de procedură civilă, or, procedura civilă, ca activitate a instanțelor judecătorești de examinare și soluționare a pricinilor civile, este strict

reglementată de normele de drept procedural, care au menirea primordială de a asigura persoanelor interesate posibilitatea de a folosi mijloacele legale în vederea apărării drepturilor și intereselor legitime încălcate sau contestate neîntemeiat.

Astfel, derularea fazelor procesului civil este dictat de principiul legalității, având ca deziderat prioritar – aplicarea corectă și uniformă a normelor de drept de către instanțele de judecată, respectarea legii de către toți participanții la proces și persoanele care contribuie la înfăptuirea justiției în cadrul examinării și soluționării cauzelor civile.

Deci, dispozițiile art. 364 și art. 365 din Codul de procedură civilă pun în sarcina instanței de apel de a verifica modul și condițiile declarării apelului, în caz contrar și întru conformarea acestor cerințe, instanța de apel dispunând printr-o încheiere, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor, reieșind din prevederile art. 368 din Codul de procedură civilă.

Instanța de recurs decelează că, această ultimă dispoziție legală nu face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului, ci numai îl întrerupe pe o perioadă determinată de timp întru lichidarea neajunsurilor, totodată fiind posibilă și verificarea legalității de către instanța de recurs ca rezultat al contestării.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 este întemeiată și legală, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SC „VITALITIFRUCT-EXPO” SRL și a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea Comercială „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Sorin Brumă în numele NETAFIM LTD împotriva Societății Comerciale „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională înaintată de reprezentantul Societății Comerciale „VITALITIFRUCT-EXPO” Societate cu Răspundere Limitată, avocatul Constantin Gheorghiu împotriva NETAFIM LTD cu privire la declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare și repararea prejudiciului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță